

d e m i n o r

De Heer Hendrik Bogaert
Gistelsteenweg 385
B-8490 Jabbeke

Brussel, 2 maart 2010

Aan de Voorzitter en de leden van de Commissie voor de Financiën en de Begroting,

Geachte Heer,

Wij richten ons tot u naar aanleiding van het door de regering ingediende Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten en van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, en houdende diverse bepalingen (kamerstuk Doc 52 2048/001, hierna het "Wetsontwerp").

Dit Wetsontwerp beoogt onder andere een fundamentele evolutie van de Nationale Bank van België (hierna de "NBB" of "de Bank").

De NBB bestaat dit jaar 160 jaar. Zij werd in 1850 opgericht om de activiteiten van de bestaande emissiebanken over te nemen. De NBB heeft sedert haar oprichting privé-aandeelhouders en zij is nog altijd genoteerd op de Brusselse beurs. De privé-aandeelhouders bezitten 50% van de aandelen. De andere helft van het kapitaal is sinds 1948 in de handen van de Staat.

Wij betwisten niet dat uit de specifieke rol van de NBB een bijzondere positie van de overheid ten aanzien van de Bank voortvloeit en dit meer bepaald omwille van de implicaties die de activiteiten van de NBB hebben voor het algemeen belang.

Maar de Staat moet ook niet vergeten dat de Bank sinds haar oprichting wordt gebaseerd op een samenwerkingsverband tussen de overheid en de private sector. De aanwezigheid van privé-aandeelhouders houdt dan ook consequenties in voor de overheid, die rekening moet houden met de realiteit van een gemengde aandeelhoudersstructuur en een beursnotering. Dit geldt eveneens bij iedere wijziging van het wettelijke kader waaraan de NBB onderworpen is. Het gaat immers om de geloofwaardigheid van onze rechtsstaat.

Sinds meerdere jaren stellen wij evenwel vast dat de overheid steeds meer blijk geeft van een verontrustende tendens om op een zeer eenzijdige wijze in te grijpen, zowel in de interne verhoudingen in de schoot van de NBB als in de verhouding tussen de Staat en de NBB. Als recent voorbeeld kunnen wij verwijzen naar de Wet van 3 april 2009 tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 die de verdeelsleutel van de winst van de NBB zeer ingrijpend heeft gewijzigd. Deze Wet leidt in de feiten tot een nationalisering van winsten van de Bank. Tegen deze Wet werd een annulatieberoep ingesteld voor het Grondwettelijk Hof.

Deze opeenvolgende acties van de Staat zijn blijkbaar vooral ingegeven door de financiële noden van het moment. Deze evolutie staat in schril contrast met de wijze waarop in andere Europese landen wordt omgegaan met de centrale bank. Dit alles doet bij de privé-aandeelhouders vragen rijzen over de

d e m i n o r

bereidheid van de Belgische Staat om nog op een betekenisvolle wijze met hen samen te werken in de NBB.

Het Wetsontwerp dreigt opnieuw de belangen van de privé-aandeelhouders aan te tasten. Met het Wetsontwerp wil de regering de activiteiten van de Bank verder uitbreiden tot het micro-prudentieel toezicht op de banken en andere financiële instellingen. Een beursgenoteerde toezichthouder doet op zichzelf al ernstige opportuniteitsvragen rijzen.

Wat het toezicht op banken betreft, is een dergelijke verantwoordelijkheid niet zonder enige risico's (ook aansprakelijkheidsrisico's) en kosten, zoals blijkt uit de recente financiële crisis. Indien de NBB deze verantwoordelijkheid zou nemen, zullen de privé-aandeelhouders van de Bank mee de risico's en kosten moeten dragen van een beslissing die hen door de Staat wordt opgelegd. Zij worden zelfs niet geraadpleegd ook al gaat het om een fundamentele evolutie van de Bank waarvan zij 50% aandeelhouder zijn.

Deze situatie vormt geen toonbeeld van *good governance*. Gelet op het belang van een goede verhouding tussen de overheid en de privé-sector in het kader van talrijke publiek-private samenwerkingsverbanden die belast zijn met de realisatie van projecten in het algemeen belang, kan de wijze waarop de overheid omgaat met de NBB en met haar privé-aandeelhouders bezwaarlijk een goed precedent genoemd worden.

In deze context lijkt het Parlement ons de enige instelling die hierover een democratisch debat kan garanderen. Het Parlement werd trouwens altijd nauw betrokken bij iedere voorgestelde evolutie van de Bank. Uit de parlementaire documenten blijkt dat de intenties van de regering mbt de NBB steeds het voorwerp uitmaakten van kritische vragen en opmerkingen van de beide kamers. Op 12 maart 2009 deed de Ondervoorzitter van de Kamercommissie voor de Financiën en de Begroting, de Heer Van Biesen, in het kader van de plenumvergadering over bovenvermelde Wet van 3 april 2009 nog een oproep tot een "*fundamenteel debat*" over het organiek statuut van de Nationale Bank.

Dit toont duidelijk aan dat het Parlement met het Wetsontwerp opnieuw een belangrijke rol kan en zelfs moet spelen.

Wij vinden het dan ook zorgwekkend dat de regering de betrokkenheid van het Parlement probeert te minimaliseren door een bijzonder uitgebreide machtiging – een soort blanco cheque – te vragen teneinde alle aspecten rond de overdracht van nieuwe bevoegdheden aan de NBB en de implicaties daarvan bij Koninklijk Besluit te regelen. Hierdoor is iedere voorafgaande democratische discussie over essentiële punten onmogelijk. Wij zien geen enkele reden waarom deze aspecten niet kunnen worden onderworpen aan een dergelijk parlementair debat. Het heeft er alle schijn van dat de regering niet alleen de privé-aandeelhouders van de NBB buitenspel wil zetten, maar dat zij ook het Parlement liefst zo veel als mogelijk uit dit dossier wil houden. Ook dat is zeker geen toonbeeld van goed bestuur.

Wij vragen dan ook dat de Kamer de nodige tijd zou nemen en de nodige en volledige informatie van de regering zou verzoeken om een grondig debat toe te laten over de wijze waarop de NBB haar (nieuwe) taken moet vervullen en over de context waarin dit moet gebeuren, met inbegrip van de implicaties daarvan op het 160-jaren lang samenwerkingsverband met de privé-aandeelhouders.

Wij wensen u te laten weten dat wij ons het recht voorbehouden de inhoud van deze brief openbaar te maken.

Met de meeste hoogachting,

Erik Bomans

Charles Demoulin